

Udskrift af dombogen

DOM

Afsagt den 21. december 2017 i sag nr. BS 6B-5910/2016:

A

...

mod

Erstatningsnævnet

Civilstyrelsen

Adelgade 11-13

1304 København K

Sagens baggrund og parternes påstande

Sagen er anlagt den 29. september 2016 og drejer sig om krav om erstatning fra staten til et offer for en forbrydelse.

A har nedlagt påstand om, at Erstatningsnævnet tilpligtes at anerkende, at de skader, sagsøger blev påført ved en skudepisode den 11. april 2013, skal erstattes i medfør af lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser.

Erstatningsnævnet har nedlagt principal påstand om frifindelse og subsidær påstand om at det anerkendes, at sagsøger er berettiget til erstatning nedsat med en af retten fastsat procentdel.

A har fri proces uden retshjælpsforsikringsdækning.

Oplysningerne i sagen

Den 11. april 2013 blev A ramt i hovedet af pistolskud afgivet af en person fra en forbi kørende bil ud for Lundtoftegade ... i København, hvorved A blev påført en hjerneskade med alvorlige kognitive og fysiske følger.

Hændelsen blev af politiet efterforsket som drabsforsøg og flere personer blev sigtet og varetægtsfængslet.

Den 10. oktober 2014 besluttede Statsadvokaten i København at opgive de rejste sigtelser, da det ikke kunne forventes, at fortsat efterforskning ville fø-

re til, at en domstol ville finde de pågældende skyldige i forsøg på manddrab.

Erstatningsnævnet traf den 3. december 2015 afgørelse om at afslå As ansøgning om erstatning. Af afgørelsen fremgår bl.a. følgende:

"...

Erstatningsnævnet har besluttet at afslå Deres klients ansøgning.

Nævnets afgørelse er truffet i medfør af § 6 a i offererstatningsloven. Efter denne bestemmelse kan erstatning bortfalde eller nedsættes på grund af en skadelidts medvirken til skaden eller accept af risikoen for skade.

I betænkning nr. 1019/1984 om retskrav på erstatning til ofre for forbrydelser side 59f drøftes rimeligheden af bl.a. erstatning til ofre, der har udsat sig for en særlig risiko, "f.eks. rockerbander. Den, som f.eks. melder sig ind i en rocker-bande for at deltage i voldsudøvelse, kan dog heller ikke efter den almindelige erstatningsret antages at ville få erstatning, såfremt han i forbindelse hermed selv udsættes for påregnelige skader som følge af vold."

Af samme betænkning fremgår det endvidere, at erstatning kan nedsættes eller bortfalde i "tilfælde, hvor skadelidte har optrådt provokerende eller har udsat sig for en særlig risiko ved at opsøge steder, der i almindelighed må opfattes som et farligt miljø. I tilfælde som disse kan nævnets afslag på erstatning formentlig siges at bygge på et accept af risikosynspunkt. Tankegangen, at den, der bevidst indlader sig på en risikabel adfærd, som man fra samfundets side ønsker at modvirke, ikke kan kræve erstatning for endog alvorlige personskader, som den pågældende pådrager sig i forbindelse med den farefulde adfærd, er ikke ukendt inden for den almindelige erstatningsret."

Nævnet har ved sin afgørelse i sagen særligt lagt vægt på følgende:

- Det fremgår af politirapport af 08-05-2013 vedrørende afhøring af Deres klients søster, at Deres klient havde fået udleveret en skudsikker vest fra bandegrupperingen MOB Lunden, da han var begyndt at komme meget i Lundtoftegade.
- Det fremgår af politirapport af 16-08-2013 vedrørende afhøring af den person, der opholdt sig tæt på Deres klient, da Deres klient blev skudt, at Deres klient kort forinden hændelsen havde talt i en walkie talkie.
- Det fremgår af politirapport af 11-04-2013, at Deres klient var iført en skudsikker vest på skadestidspunktet, samt at der faldt en walkie

talkie ned på jorden fra Deres klient, da han blev løftet op på en bære.

- Det fremgår af politirapport af 23-04-2013, at et anonymt vidne oplyste, at Deres klient havde solgt lidt hash i Lundtoftegade i tiden inden, han blev skudt.

- Det fremgår af politirapport af 28-08-2013 at:

- Deres klient den 05-04-2013 blev fundet i besiddelse af ca. 19 gram hash fordelt på 15 salgsklumper ud for adressen Lundtoftegade ..., hvilket understøttede politiets opfattelse af, at Deres klient var relateret til bandegrupperingen MOB Lunden, der efter politiets klare opfattelse udførte hashhandel fra adressen.

- Deres klient efter politiets opfattelse på gerningstidspunktet befandt sig på gerningsstedet, da han udførte hashsalg/vagtvirksomhed for MOB Lunden.

Efter en samlet vurdering af ovenstående oplysninger i sagen finder nævnet, at Deres klient - uanset om han var medlem af MOB Lunden eller blot tilknyttet bandegrupperingen - har færdedes i et særdeles farligt miljø. Deres klient findes endvidere at have været bevidst om dette, henset til at han på skadestidspunktet var iført en skudsikker vest.

De har i Deres brev af 23-09-2015 anført, at det omtalte eksempel fra betænkning nr. 1019/1984 er et tilfælde, hvor nævnets praksis efter den tidligere gældende offererstatningslovs § 8 muligvis gik videre i retning af at lade erstatningen nedsætte eller bortfalde, end de almindelige erstatningsregler giver grundlag for. De har endvidere anført, at det fremgår af betænkningens s. 63, at bestemmelsen alene fandt anvendelse i sager, hvor skaden var af mindre alvorlig karakter.

Nævnet skal heroverfor bemærke, at nævnet er enig i, at praksis vedrørende den tidligere gældende § 8, stk. 1, i offererstatningsloven ikke er relevant i relation til Deres klients sag. De elementer fra betænkning nr. 1019/1984, som nævnet har peget på i høringen af 18-09-2015 og i denne afgørelse, er imidlertid netop et udtryk for praksis efter den almindelige erstatningsret og ikke praksis efter den dagældende § 8, stk. 1. Deres bemærkninger giver derfor ikke anledning til en ændret afgørelse.
..."

Forklaringer

Der er afgivet forklaring af B og C

B har forklaret bl.a., at hun er sagsøgers storesøster. På daværendes tidspunkt boede de begge hjemme hos deres mor. De havde et meget tæt

forhold. Sagsøger arbejdede på fuld tid som chauffør i Der havde været nogle små drengestreger i hans opvækst, men politiet var ikke involveret. Han var velfungerende. Vidnet har ved at spørge i kvarteret fået bekræftet, at sagsøger ikke har været medlem af en bande. Hun er sikker på, at han ikke har været bandemedlem. Det er ikke nogen hemmelighed i kvarteret, hvem der er bandemedlemmer. Det er svært ikke at kende nogen, der er medlem af en bande, hvis man bor på Nørrebro. Sagsøger var begyndt at komme i Lundtoftegade en kort periode før han blev skudt. Det har hun hørt fra nogle veninder. Da hun spurgte ham, om det var rigtigt, svarede han, at der var en ungdomsklub. Hun troede på ham. Det var ca. 1 måned før skudepisoden. Hun vidste ikke dengang, at han var involveret i hashsalg. Efterfølgende har han bekræftet det. Hun har også efterfølgende hørt, at hashsalget havde noget med MOB Lunden at gøre. Hun har fået fortalt, at man skulle bære skudsikker vest og walkie talkie, når man solgte hash, fordi der havde været nogle episoder. Vidnet kan vedstå følgende forklaring, som fremgår af politirapport af 8. maj 2013: "... at hun i ugen op til skyderiet havde sagt til A, at hun ikke ville have, at han kom i Lundtoftegade, idet hun var bange for skyderierne. A sagde selv hertil, at han godt vidste det og lovede ikke at komme dernede mere. Afhørte forklarede videre, at ca. 3 dage inden skyderiet fortalte A, at Y havde taget fat i ham og sagt til ham, at hvis A var blevet en del af dem fra Lunden, så var han også en del af krigen og imod Brothas. A havde hertil svaret Y, at han ikke var en del af noget." Vidnet var selvfølgelig urolig på grund af de skyderier, der var på Nørrebro på det tidspunkt. Lundtoftegade var en del af Nørrebro. Hun tror, at sagsøger kom der for at tjene penge. Hun tror ikke, at han følte sig truet personligt, eller at han udsatte sig selv for noget, da han aldrig havde været en del af konflikten mellem MOB Lunden og Brothas. Begge parter har senere bekræftet dette overfor vidnet. Hun har endvidere forklaret som gengivet således i rapporten af 8. maj 2013: "... at hun ca. 4-5 dage efter skyderiet var blevet kontaktet telefonisk af D. D sagde her til afhørte "Jeg er ked af det med din lillebror, det var ikke ham, som skulle blive ramt, vi vidste ikke, at det var din lillebror". Herudover gjorde D meget ud af, at fortælle han ikke var medlem af Brothas mere." Det var nærmest en undskyldning og en indirekte bekræftelse af, at det var Brothas mod MOB Lunden og ikke mod vidnets bror.

C har forklaret bl.a., at han er bedste ven med sagsøger, som han har kendt i 7-8 år. På daværende tidspunkt boede vidnet i Lundtoftegade. Vidnet er sikker på, at sagsøger aldrig har været medlem af en bande. Han har nok kendt nogen, der muligvis havde med en bande at gøre, men det er normalt på Nørrebro. Deres venskab var sådan, at sagsøger ville have fortalt det til vidnet, hvis han var medlem af en bande. Sagsøger bar ingen ydre tegn på medlemskab. Vidnet vil tro, at grunden til, at sagsøger kom i Lundtoftegade var, at han havde venner og bekendte der. Vidnet havde endvidere på fornemmelsen, at sagsøger havde gang i noget hashsalg, men han havde ikke sagt noget direkte om det. Det var kort periode på måske 1 1/2 måned,

at sagsøger havde tilknytning til Lundtoftegade. Vidnet kender ikke til, at sagsøger var med i nogen konflikt eller havde deltaget i kamp.

Parternes synspunkter

A har i påstandsdokument af 30. oktober 2017 an-ført følgende:

Det gøres gældende, at sagsøger har krav på erstatning i henhold til lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser, idet det kan lægges til grund, at sagsøgers personskade er påført ved en overtrædelse af straffeloven, og idet der ikke er grundlag for at lade erstatningen bortfalde på grund af egen skyld eller accept af risiko.

Sagsøgtes anerkendelse af erstatningspligten forudsætter ifølge offererstatningslovens § 6 ikke, at skadevolderen er identificeret og domfældt. Det er således tilstrækkeligt, at det lægges til grund, at der har været tale om en straffelovsovertrædelse, samt at de almindelige erstatningsbetingelser i øvrigt er opfyldt.

Ifølge offererstatningslovens § 6 a skal spørgsmålet om ofrets ret til erstatning afgøres på baggrund af dansk rets almindelige regler om skadevolders erstatningsansvar, herunder principperne om nedsættelse eller bortfald af erstatning på grund af skadelidtes medvirken eller accept af risiko.

Afgørende er derfor, hvorledes den erstatningsretlige situation ville være for den eller de personer, som skød sagsøger, såfremt politiet med tilstrækkelig bevissikkerhed havde identificeret vedkommende.

Rækkevidden af sagsøgtes synspunkt er, at gerningspersonen, såfremt vedkommende var blevet identificeret, under straffesagen ville blive dømt for drabsforsøg, men ville være frifundet i forhold til sagsøgers erstatningskrav. En sådan afgørelse vil ikke have støtte i retspraksis.

De af sagsøgte anførte forhold kan ikke kvalificeres som diskulperende egen skyld eller accept af risiko i forhold til det livstruende angreb, sagsøger blev udsat for.

Den omstændighed, at sagsøger i en helt ung alder og i en helt kort periode har deltaget i hashhandel i Lundtoftegade, som muligvis har været styret af personer med tilknytning til en bandegruppering, indebærer ikke, at sagsøger personligt har haft en sådan deltagelse i en voldelig konflikt, at det kan stateres, at han i erstatningsmæssig sammenhæng har accepteret risikoen for at blive udsat for et drabsforsøg.

Hvis retten til erstatning skal afskæres på grund af betragtninger om egen skyld, må der være proportionalitet imellem farligheden af den handling,

skadelidte selv udfører og farligheden af det angreb, han udsættes for.

Dette har støtte i forarbejderne til offererstatningslovens § 6a, betænkning nr. 1019/1984, s. 62. Her anføres, at *”I tilfælde af slagsmål må man på grundlag af den almindelige erstatningsret nå frem til, at accept af risiko eller egen skyld må medføre nægtelse af erstatning for skader som almindeligvis må påregnes i forbindelse med slagsmålet. Er der tale om videregående skader, må der efter den almindelige erstatningsret foretages en vurdering af skyldgraden på begge sider, hvilket kan føre til en fordeling af ansvaret.”*

Hvis betragtninger om accept af risiko skal afskære retten til erstatning, må der tilsvarende være en vis proportionalitet imellem skadelidtes påregnelige forventninger og farligheden af den forbrydelse, han udsættes for.

I betænkning nr. 1019/1984, s 62, anføres således, at *”den som f.eks. melder sig ind i en rockerbande for at deltage i voldsudøvelse, kan dog heller ikke efter den almindelige erstatningsret antages at få erstatning, såfremt han i forbindelse hermed selv udsættes for påregnelig skader som følge af vold.”*

Det bestrides, at betragtninger om egen skyld eller accept af risiko kan føre til, at en skadelidt ikke har krav på erstatning for en nedskydning som den omhandlede. Alene nødværgebetragtninger bør føre til, at man bevidst kan skyde et andet menneske i hovedet uden at ifalde erstatningsansvar herfor.

Erstatningsnævnet har i påstandsdokument af 13. oktober 2017 anført følgende:

Der er ikke grundlag for at tilsidesætte Erstatningsnævnets afgørelse af 3. december 2015, hvor Erstatningsnævnet afslog As ansøgning om erstatning efter lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser § 6a (voldsoffererstatningsloven).

Det følger af voldsoffererstatningslovens § 6a, at ved afgørelser om erstatning efter denne lov finder dansk rets almindelige regler om skadevolderens erstatningsansvar, herunder om nedsættelse eller bortfald af erstatning på grund af skadelidtes medvirken til skaden eller accept af risikoen for skade, tilsvarende anvendelse.

Det fremgår på side 62 af betænkning nr. 1019/1984, som danner baggrund for bestemmelsen i offererstatningslovens § 6a, at:

”Den, som f.eks. melder sig ind i en rocker-bande for at deltage i voldsudøvelse, kan dog heller ikke efter den almindelige erstatningsret antages at ville få erstatning, såfremt han i forbindelse hermed selv udsættes for påregnelige skader som følge af vold.”

MOB Lunden var på tidspunktet for skudepisoden kendt af politiet for at sælge hash på Lundtoftegade (bilag 9, side 28).

A var tilknyttet MOB Lunden, idet han deltog i hashhandlen på Lundtoftegade (bilag 9, side 5) og deltog aktivt i ”vagtordningen” for MOB Lunden (bilag 9, side 22 samt bilag 9, side 30-35). MOB Lunden havde desuden udstyret A med en skudsikker vest og en walkie talkie af en person fra MOB Lunden (bilag 9, side 8).

As tilknytning til MOB Lunden må sidestilles med ”medlemskab af en rockerbande”.

Hertil kommer, at A ugen forinden skudepisoden havde fortalt sin søster, at han kendte til risikoen for skyderier på Lundtoftegade (bilag 9, side 16). Denne viden bekræftes af, at A var iført skudsikker vest på skadestidspunktet.

På baggrund af ovenstående må det lægges til grund, at A havde en væsentlig tilknytning til banden MOB Lunden, samt at han var bekendt med, at der på Lundtoftegade var en betydelig risiko for skyderier - herunder drabsforsøg. Det er uden betydning for vurderingen af As accept af risiko, om skuddene var rettet mod A eller mod et andet medlem af grupperingen. Det er ligeledes uden betydning, at den skudsikre vest ikke var synlig.

Erstatningsnævnet har således med rette vurderet, at erstatningen i medfør af voldsoffererstatningslovens § 6a er bortfaldet på grund af accept af risiko.

Erstatningsnævnet henviser i øvrigt til Københavns Byrets dom af 11. marts 2016 (en sambehandling af sagerne BS 45C-1843/2015 og BS 45C-1843/2015), som angik, hvorvidt den daværende leder af broderskabet Black Cobra og hans chauffør/bodyguard var berettigede til erstatning efter voldsoffererstatningsloven som følge af skader, som de var blevet pådraget under en række skud- og knivstikepisoder. Af byrettens præmisser fremgår (anonymiseret):

Retten finder, at [X] som leder af en gruppering som Black Cobra, og [Y] som medlem af samme gruppering, der i perioden var i konflikt med andre grupperinger, og hvor der havde været flere drabsforsøg mellem grupperingerne, har færdedes i et særligt farligt miljø, og at de herved har udsat sig for en særlig risiko, der har været dem bekendt, og at de endvidere herved har accepteret risikoen for hændelsernes indtræden. [X] og [Y's] ret til erstatning efter offererstatningsloven bortfalder herefter som følge af accept af risikoen for de skader, de pådrog sig.

Såfremt retten måtte nå frem til, at A er berettiget

til erstatning efter voldsoffererstatningsloven, skal der ske en forholdsmæssig nedsættelse af erstatningen på grund af As accept af risiko, jf. det ovenfor anførte.

Parterne har i det væsentlige procederet i overensstemmelse hermed.

Rettens begrundelse og afgørelse

Retten finder, at A under de omstændigheder, der er fremhævet i Erstatningsnævnets afgørelse, og på et tidspunkt, hvor der var en aktuel bandekonflikt med skyderier i området, var klar over eller i hvert fald burde have været klar over, at han ved at deltage hashsalg og/eller vagtvirksomhed i Lundtoftegade for MOB Lunden udsatte sig selv for en risiko for at komme til skade.

Retten finder imidlertid ikke, at As accept af denne risiko for at komme til skade skal afskære ham fra helt at få erstatning i anledning af, at han blev udsat for et livstruende angreb ved at blive skudt i hovedet som sket.

Efter en samlet vurdering af sagen findes den erstatning, som A herefter har krav på, at burde nedsættes med 1/3.

Efter sagens udfald skal ingen af parterne betale sagsomkostninger til den anden part eller til statskassen.

Thi kendes for ret:

Erstatningsnævnet tilpligtes at anerkende, at de skader, A blev påført ved en skudepisode den 11. april 2013, skal erstattes i medfør af lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser, dog således, at erstatningen skal nedsættes med 1/3.

Ingen af parterne skal betale sagsomkostninger til den anden part eller til statskassen.

